

**המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)**

ירושלים: כ"ט בחשוון התשפ"ד

13 בנובמבר 2023

תיקנו: 803-04-2023-000986

סימוכין: 803-99-2023-059560

לכבוד
מר צחי הנגבי
ראש המטה לביטחון לאומי והיועץ לביטחון לאומי

שלום רב,

הנדון: בקשות לעיון בתמלילי דיונים מסווגים ולקבלת העתקים מהם

סימוכין: מכתבו של רמ"ט ר' המל"ל מיום 31.10.23

הריני לפנות אליך בנושא שבנדון, על דעת היועצת המשפטית לממשלה.

תמצית הדברים

בתקופת הלחימה הנוכחית עלו טענות בדבר חשיפת תכנים סודיים מתוך דיונים ביטחוניים רגישים בכלי תקשורת. הן תכנים סודיים מדיונים שהתקיימו במהלך תקופה הלחימה, הן תכנים סודיים מדיוני עבר. במכתבכם שבסמך, עמדתם על הצורך הביטחוני המובהק במניעת חשיפת מידע סודי, לרבות מתוך דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי ("הקבינט המדיני-ביטחוני"), במיוחד בשעת לחימה. התמקדתם באמצעי של עריכת פוליגרף עיתי למשתתפי הקבינט, והאפשרות להסדיר את הנושא בחקיקה נבחנת בימים אלה.

בהמשך לכך, ולפניות שהתקבלו אצלנו בנושאים דומים, ובכלל זאת פנייתה של היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה לקבלת הנחיות באשר לאופן הטיפול בבקשות לעיון ולקבלה של מסמכים מסווגים, לרבות תמלילים וסטנוגרמות, נבקשכם להנחות את מזכירות הממשלה ואת המשרדים הנוגעים בדבר כדלקמן:

ראשית, להקפיד בעת הזו הקפדה יתרה, כי בקשות לעיון בחומר סודי, יטופלו בהתאם לנהלים המחייבים, יועברו בכתב וייבחנו על-ידי הגורם הביטחוני המוסמך; שנית, להנחות את הגורמים הרלוונטיים לוודא, כי קיים בידם תיעוד מסודר של כלל הבקשות שהוגשו לעיון בחומרים מסווגים והאופן בו הן טופלו במהלך תקופת הלחימה עד כה; שלישית, לאסוף חומר או מידע שנמסר בעת האחרונה בניגוד לנהלים, ככל שנמסר, ואת העתקיו, ולהפקידו בחזרה בידי הגורמים המוסמכים. ככל שגורמים יחפצו לעיין בו שנית, יעשו כן בהתאם לנהלים שיפורטו בהמשך.

חידוד הנהלים הנוגעים לטיפול בחומר מסווג וההקפדה עליהם, הוא אמצעי בסיסי ומתבקש להתמודדות עם הדלפות, שאינו מצריך חקיקה, ללא קשר לבחינת האפשרות לערוך בדיקות פוליגרף.

נפרט את הכללים.

הכללים הרלוונטיים

בהתאם לסעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים בענייני ביטחון המדינה ויחסי החוץ של המדינה הם סודיים וגילויים ופרסומם אסור. לאורך השנים, בין היתר מכוח סעיף 31(ו) לחוק היסוד, ממשלות ישראל הסדירו את סדרי עבודתן ביחס לנושאים ביטחוניים ואת אופן טיפולן בחומרים ובמסמכים הנוגעים לכך, במסגרת התקנון לעבודת הממשלה. בתקנון הממשלה ה-136¹ לעניין ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, נקבע כי "יירשם תמליל של דיוני הוועדה ופרוטוקול של החלטות הוועדה, וכל שר רשאי, באישור מזכיר הממשלה, לעיין בתמליל הדיונים ובפרוטוקול ההחלטות"; ובנוסף, כי "העיון בתמליל הוועדה ייעשה במזכירות הממשלה בלבד ובהתאם למפורט בסעיף 73(ד)²" (סעיף 51 ב לתקנון).

לעניין דיוני הממשלה וועדות שרים אחרות, נקבע בסעיף 71 לתקנון, בין היתר, כי "תמליל של דיוני הממשלה וכן של ועדות שרים יירשם כפי שיקבע מזכיר הממשלה"; וכי "התמלילים יישמרו במזכירות הממשלה ולא יועברו לגורמים אחרים לרבות שרים" (ס"ק א)). אשר לאפשרות העיון בתמלילים, מוסיף התקנון וקובע כי "העיון בתמלילים כמפורט לעיל אסור, למעט לחברי הממשלה". ואולם, על אף זאת, "מזכיר הממשלה רשאי, בנסיבות מיוחדות, לאשר לעובד ציבור לעיין בתמליל של ישיבת ממשלה או ועדת שרים, וזאת לצורך עבודתו השוטפת ובתחום הנוגע לעיסוקו של עובד הציבור"; "המבקש לעיין בתמליל יודיע על כך למזכיר הממשלה והוא יעמיד את התמליל לעיונו של המבקש במזכירות הממשלה"; וכן "מזכיר הממשלה יתיר למי שנשא דברים בישיבת ממשלה או בוועדת שרים לעיין בדבריו כפי שנרשמו בתמליל, וזאת במתכונת שיקבע מזכיר הממשלה" (ס"ק ד)).

הוראות אלו חלות הן על הדרג המקצועי והן על ראש הממשלה וחברי הממשלה.

ככל שמתעורר צורך של גורם ממשלתי כלשהו לעיין בתמלילים האמורים, יש לעשות כן במזכירות הממשלה בהתאם להוראות התקנון. כפועל יוצא מכך, לא ניתן לייצר או למסור העתקים של התמלילים.

באופן דומה, גם המתכונת שתקבע על ידי מזכיר הממשלה ביחס למי שנשא דברים בישיבת ממשלה או בוועדת שרים ואשר מבקש לעיין בדבריו כפי שנרשמו בתמליל, צריכה אף היא להיות מוגבלת לעיון שיערך במזכירות הממשלה, בהתאמה להוראות האחרות של התקנון.

לשלמות הדברים אציין, לעניין חומרים ומסמכים מסווגים באופן כללי, כי נדרש כמובן להקפיד – ככלל ואף בתקופת החירום – על עריכת תיעוד מסודר של תהליכי קבלת ההחלטות והעשייה הממשלתית. לצד זאת, נדרש לשמור באופן הולם על תיעוד כאמור, להגביל את הנגישות

¹ למען הסדר הטוב, אזכיר, כי אמנם, הממשלה הנוכחית טרם אישרה תקנון עדכני לעבודתה, אולם הלכה למעשה היא נוהגת על-פי התקנון שאושר בידי הממשלה הקודמת, בשינויים המחויבים, ורואה את הוראותיו כחלות גם ביחס לפעילותה.

² בשים לב לכך שלא קיים בתקנון סעיף 73(ד), דומה כי מדובר בטעות סופר והכוונה היא לסעיף 71(ד), אשר עיקריו מובאים להלן.

למסמכים מסווגים לגורמים המורשים לכך בלבד, לתעד באופן מלא את הבקשות לעיון בחומר מסווג (לרבות זהות המבקש, סיבת העיון ותאריך העיון) וכיוצא בזה מגבלות הדרושות למניעת הגעתם של מסמכים כאמור לידי גורמים שאינם מורשים לכך. שמירה על הכללים הקיימים לטיפול במידע מסווג היא כאמור האמצעי הראשון והמתבקש למניעת הדלפות, וכן לשם מניעת שימוש לא הולם במידע.

עקרונות המינהל התקין מחייבים כי יחידות הממשלה השונות, המחזיקות בחומרים מסווגים, יפעלו בהתאם לנהלים ברורים המסדירים את כל אלה. לאור האמור בראשית הדברים, יש לוודא כי כלל הגורמים הממשלתיים המחזיקים בחומרים המסווגים מקפידים לפעול כך ביתר שאת מתחילתם של אירועי "חרבות ברזל".

נבקש אפוא, כצעד ראשוני ובסיסי לצמצום חשיפת מידע סודי, כי המטה לביטחון לאומי ינחה את מזכירות הממשלה והמשרדים הנוגעים בדבר להקפיד על שמירה על כללי התייעוד והעיון בחומרים מסווגים, במהלך הלחימה עד כה ולהבא. כן נבקש, כי תצא הנחיה, כמתואר, לאסוף לאלתר כל חומר או מידע שנמסר עד כה בחריגה מהנהלים, על העתקיו השונים. לבסוף, מוצע כי המטה לביטחון לאומי יעביר את מכתבי זה לכל גורם רלוונטי, לפי שיקול דעתו.

ב ב ר כ ה ,

ד"ר גיל לימון, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

העתקים:

היועצת המשפטית לממשלה
ראש שירות הביטחון הכללי
מזכיר הממשלה
הממונה על הביטחון במערכת הביטחון
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מנהל מערך ייעוץ וחקיקה)
היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי למטה לביטחון לאומי